Shavuot – Megillat Rut Does Rut Really Belong?

Simon Wolf

Megillat Rut is a story of faith, commitment and dedication, yet interestingly enough, the story spends an inordinate amount of time in particular describing the actions and character of Rut HaMo'avia. When Na'omi presses her widowed daughter-in-laws to return to their familial homes since there is no future in staying with her, Arpa packs up, but Rut stands her ground and insists on accompanying Na'omi. She gives one of the most beautiful soliloquies in Tanach, "Do not urge me to leave you, to turn back and not follow you. For wherever you go, I will go; wherever you lodge, I will lodge; your people shall be my people, and your God my God. Where you die, I will die, and there I will be buried. Thus and more may God do to me if anything but death parts me from you." When they return at the beginning of the barley harvest to Beit Lechem, Rut is clearly identified as an outsider. Upon Boaz's inquiry as to the family of the young woman collecting in his field, one of the harvesters responds that she is a Mo'avi girl who returned with Na'omi from the fields of Mo'av.² Despite her being clearly identified and feeling as an outsider, she collects in the fields in order to provide for herself and, more importantly, for her mother-in-law. When Boaz takes note of her and grants her special rights to collect undisturbed in his fields she responds with tremendous humility and gratitude. "She prostrated herself with her face to the ground, and said to him, 'Why are you so kind as to single me out, when I am a foreigner?' Boaz responded, 'I have been told of all that you did for your mother-in-law after the death of your husband, how you left your father and mother and the land of your birth and came to a people you had not known before." Her reputation of being a kind, giving and dedicated soul precedes her. So much so that Boaz blesses her, "May God reward your deeds. May you have a full recompense from God, the Lord of Yisrael, under whose wings you

have sought refuge!"3 Despite working all day to collect and produce a small amount of food, she makes sure to provide for her mother-in-law who eagerly awaits her return. When Boaz gives her to eat in the field along with the harvesters, she intentionally leaves over some of what she was given for her mother-in-law. "So she sat down beside the reapers. He handed her roasted grain, and she ate her fill and had some left over...She gleaned in the field until evening. Then she beat out what she had gleaned; it was about an Eipha of barley; and she carried it back with her to the town. When her mother-in-law saw what she had gleaned, and when she also took out and gave her what she had left over after eating her fill..."4 Na'omi is surprised by the volume of food that Rut is providing her and asks which field owner was so good to her. Rut tells her of Boaz's kindness. Moreover, Rut does not utilize the generosity of Boaz to simply take care of herself, rather she uses it to ensure that her mother-in-law is well fed and taken care of. While she travels daily to the fields of Boaz all throughout the barley and wheat harvest, the verse emphasizes that she still dwells and stays home with her mother-in-law.⁵ In the subsequent chapter when Na'omi encourages Rut to sleep at the feet of Boaz and seek his advice as to what she should do. Boaz is startled to find a woman sleeping at his feet in the threshing floor. When she identifies herself as Rut, he once again speaks of her tremendous character and her widespread reputation, despite her humility and being classified as a foreigner, of being an incredibly giving woman. "Blessed are you to God, my daughter. This last kindness and loyalty is better than the first; that you have not gone after the young men, be they poor or rich. Now, my daughter, do not be afraid. All that you say, I shall do for you, for all that pass by the gate of my people know that you are a woman of valor (כּי יוֹדֹע כּל־שׁער עמֹי כִּי אָשָׁת חִיל אַתְּ)."⁶ When she once again returns to Na'omi, she does not come empty-handed, but rather brings the produce that Bo'az gifts her for the benefit of her mother-in-law.7 The most telling verse with

[ָ] וַתָּאמֶר רוּתֹ אֲל־תִּפְגִּעִי־בִּי לְעָזְבַךְ לְשִׁוּב מֵאַחֲרֵיְךְ כְּיָ אֶל־אֲשֶׁר תַּלְכִי אֵלֵךְ וּבִאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹקָיִךְ אֱלֹקָי: בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמׁוּת וְשֶׁם אֶקְבֵר כֹּה יֵעַשֶּׁה יְקֹזֶק לִי וְכָה יֹסִיף כִּי הַמַּוֶת יַפְרֵיד בִּינִי וּבִינָר: (רות א,טד-יז)

יַיְאֹמֶר בַּעָל לְנַעֵּלוֹ הַנַּצֶב עַל־הַקּוֹצֵרִים לְמֶי הַנַּעֵרָה הַזְּאֹת: וַיַּעַן הַנְּעַר הַנַּצֶב עַל־הַקּוֹצֵרִים וַיּאמֵר נַעֵרָה מִוֹּאָבִיָּהֹ הִיֹּא הַשֶּׁבָה עִם־נָעָמֵי מִשְּׂדָה מוֹאָב: וַתֹּאמֶר אֲלַקְטָה־נָּא וְאָסָפְתִּי בֵעֶמָרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרֵים וַתָּבְוֹא וַתַּעְמוֹד מֵאֶז הַבֹּקֶר וְעַד־עַׁתָּה זֶה שְׁבְתָּה הַבַּיִת מְעֵט: (רות ב.ה-ז)

וַיּאֹמֶר כָּה בַּעַז לָעַת הָאֹכֶּל גַּשִׁי הָלֹם וְאָכֵלְתָּ מִן־הַכְּּחָם וְטָבֵלְתָּ פַּתַּךְ בַּתְּמֶץ וַתַּשְׁבֹ מַצְּד הַקְּוֹצְרִים וַיִּצְבָּט־לָה קָלִי וַתָּאֹכָל וַתִּשְּׁבָּע וַתֹּתָר: וַתָּקְם לְלַקֵט וַיִּצִוֹּ בַּעִז אֶת־נְעָרִיו לַאמֹר www.swdaf.com

גַּם בֵּין הַעֶּמֶרֶים תִּלַקֵט וְלָא תַּלְיִמְוּהָ: וְגָם שׁל־תַּשְׁלוּ לֶה מִן־הַצְּבָתֵים וַעַזַּבְתֶּם וְלִקְטֵה וְלְהְעֵּה וְלִהְעָה וְלִה עִּד הָעֶרֶב וְתִּהְבּט אֵת אֲשְׁר־לְקֵּטָה וְתוֹצֵא וְתִּבְּוֹץ הְּאַיְר הְוֹתָרָה מֵשְׁבְּעוֹה: וְתֹּאמֶר לֶהְ תְּמוֹתָה אֵיפֹה לְקָטְהְּ הַיּוֹם וְאָנָה עָשִׂית יְתִּי מִכְּיֵלְךְ בְּרָוּה וַתְּגַּד לָחֲמוֹתָה אֵת אֲשֶׁר־עִשְּׁתָה עְמִּוֹ וְהָאמֶר שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִיתִי עְמָּוֹ הַיְּוֹם בְּעָז: (רות בִּיד-יט)

وֿוַתְדְבֻּק בְּנַעַרוֹת בַּעֵז' לְלָלֵּט עַד־כְּלִוֹת קְצִיר־הַשְּעֹרֶים וּקְצִיר הַחְמֵּים וַתַּשָׁב אֶת־חְמוֹתָהּ: (רות ב,כג)

[ُ] וֹּאמֶר בְּרוֹּלֶה אָתְּ לֵיקוֹלְ בִּתִּי הֵיטֵבְתָּ חַסְדֵּךְ הָאָחַרָוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן לְבַלְתִּי־לֶּכֶת אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים אִם־דֶּל וְאִם־עָּשִׁיר: וְעַתָּה בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כְּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרֵי אֱעֲשֶׂה־לֶּךְ כִּי יוֹדֵעַ בְּלִ־שַּעֵרְ עַמַּי כִּי אֲשֶׁת חֵיִל אֶתָּ: (רות ג,י-יא)

וֹיֹאמֶר הָבִי הַמִּיֹסְפַּחָת אְשֶׁר־עְלֵיךְ וְאֶחַזִי־בָה וַתִּאחָז בֵּה וַיָּמֶד שֵׁש־שְערִים וַיִּשֶׁת עְלִיהָ וַיְּאַת עְלִיהְ וַיְּאָת הְיִים הַמְּיֹסְפַּחָת אְשֶׁר־עְלֵיךְ וְאָחַזִי־בָה וַתִּאחָז בַּתְּי וַתְּגַד־לָה אֵת כְּל־אֲשֶׁר עֲשָׁה־לָה הַיָּאְשֶׁר עֲשְׁה־לָה הַמְּאֵיר וַמְבוֹא עָל־חָמוֹתָּךְ: הָאשֶׁר הַשְּעֹרִים הָאֵלֶה גָתַן לֵי כְּי אָמֵר אֵלֵי אַל־תָּבְוֹאִי רֵיקִם אֶל־חָמוֹתַּךְ: (רות ג.טו-יז)

regards to Rut's unfathomable dedication and kindness to her mother-in-law is uttered by the neighbors after the birth of Oved from the marriage of Boaz to Rut. The women tell Na'omi that this child "will renew your life and sustain your old age; for he is born of your daughter-in-law, who loves you and is better to you than seven כִּי כלתַךְ אֲשֶׁר־אָהבֹתֶךְ יִלדֹתוּ אֲשֶׁר־היאֹ טָוֹבה לֹךְ) sons משָׁבְעָה בַּנִים: Na'omi helps to foster the child and the neighbor's would say, "A son has been born to Naomi." One would have expected the women to say that Naomi's love for Rut was so great that it was as if she was a biological child, and therefore, the "grandchild" born was as if her own. Yet the verse says just the opposite and focuses on Rut's love for her mother-in-law. It is akin to the beginning of Sefer Sh'muel, where Elkana attempts to comfort his wife Chana from her despondency over not having children by telling her, "I am better for you than ten sons."9 Elkana is trying to convince Chana that his love for her can fill the void of being childless. Similarly, in Megillat Rut, the women describe Rut's fierce love for Na'omi as being so deep that it is greater than the love and comfort of seven sons. That love leads her to selflessly allow her mother-in-law to also be the child's mother. An incredible statement as to the character of Rut.

Sefer Devarim dictates governing principles for Bnei Yisrael's interactions with other nations, in particular, the ability of members of other nations to join Klal Yisrael. With regards to the Cana'anite nations that occupied Eretz Cana'an, the Torah states, "But of the cities of these peoples that God your Lord gives you for an inheritance, you shall keep nothing that breathes alive, for you must

proscribe them, the Chiti, and the Emori, and the Cana'ani, and the Perizi; and the Chivi, and the Yevusi as God, your Lord, has commanded you. In order that they do not teach you their abhorrent things which they have done for their gods; and you would sin against God, your Lord."10 Earlier in Sefer Devarim, it states, "When God, your Lord, brings you to the land that you are about to enter and possess, and He dislodges many nations before you – the Chiti, and the Girgashi, and the Emori, and the Cana'ani, and the Perizi, and the Chivi, and the Yevusi, seven nations much larger and mightier than you. And God, your Lord, delivers them before you and you defeat them, you must proscribe them; you shall make no treaties with them, nor grant them quarter or mercy. You shall not intermarry with them (וַלֹּא מתחתן בם); do not give your daughter to their son nor take their daughter for your son."11 Given the requirement to proscribe the above mentioned nations or considering the inability of a member of Klal Yisrael to generate a Torah marriage with someone who is not a member of Bnei Yisrael. Rava, in the Gemara Yevamot, concludes that the prohibition against intermarriage cannot simply be referring to members of these nations. 12 Rather, it is a restriction against marrying individuals from those nations, even after they have converted. This would mean that there is a Torah proscription against any possible marriage with a member of the seven nations. There are those that believe that only prior to conversion (בגיותן) is there a Torah mandated injunction, whereas after they join Klal Yisrael (בגירותן), they are Rabbinically restricted from marrying into Bnei Yisrael. 13

וּלֵּח בְּעֵז אֶת־רוּתֹ וַתְּהִי־לִוֹ לְאשָׁה וַיָּבָא אֵלֵיהָ וַיּתַּן יְקֹנְק לָהּ הַרָיוֹן וַתַּלֶּד בַּן: וַתֹּאמֶרְנָה הַבְּשִׁם אֶל־נָעֲמֹי בְּרִוּרְ יְקֹּוֹק אֲשֶׁר לְא הִשְׁבֵּית לֶךְ גֹאֵל הַיָּוֹם וִיְּקֵּרְא שְׁמֵּו בְּיִשְׁרָאֵל: וְהֵיָה לְךְּ לְמִשְׁיב נֶּפֶשׁים אֶל־נָעֲמֹי בְּרָוּרְ יְקּוֹק אֲשֶׁר לְא הִשְׁבֵּית לֶךְ גֹאֵל הַיָּוֹם וִיְּקֵּרְא שְׁמֵּו בְּיִשְׁרָאֵל: וְהֵיְה לְךְ לְמִשְׁיב נֶּפֶשׁ וּלְכַלְכֵל אֶת־שִּיבְתֵּךְ כִּי לַנְרְ אֲשֶׁרְ־אַהְה לְּחְ לִאמֶנֶת: וַתִּקְּרֶאנָה לוֹ מִשְׁבְּעָה בְּעָבְים: וְתִּקְּרֶאנָה לוֹ הַשְׁבְּעָה הְשְׁבִּין הַיְּבִּין לְנָאֲמֵי וַתִּקְּרֵאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵּד הָוּא אֲבִי־יִשִּי אֲבִי דָּזָד: (רות ד,יג-היז)

[ּ] וַיֹּאֹמֶר לָּה אֶלְקְנָּה אִישָׁהּ חַנָּהֹ לֶמֶה תִבְּכִּי וְלָמֶהֹ לָא תְאֹכְלִי וֵלֶמֶה יַרְע לְבָבֵּךְ הַלְּוֹא אֵנֹכִיּ טְוֹב לֶּךְ הֵעֲשָׂרֵה בָּנִים: (שמואל א א,ח)

לֹק מֵעֵנִי הָעִמִּים הָאֵּלָה אֲשָׁר וְקוֹק אֶלֹּזֶיף נֹתָן לְּךָ נַחֲלֵה לָא תְּחֵיָה כְּל־נְשְׁמָה: כִּי־הַחֲרֶם תּחָרימַם הַחִתִּי וְהָאֲמֹרִי הַכְּנָעֵנִי וְהַפְּרוֹדִי הַחָי וְהִיְּבוּסִי כָּאֲשֵׁר צִּוּךְ יְתְּוֹק אֱלֹקִיךְ: לְמַען אֲשָׁר לְא־יִלְמִּדִּד אֶתְכָם לָעֲשׁוֹת כְּכֹל תִּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשָוּ לֵאלהַיהֶם וְחָטָאֹתֶם לִיקֹוְק אֵלקִיכָם: (דברים כ,טז-יח)

¹⁷ הדר אמר רבא: לאו מילתא היא, בהיותן עובדי כוכבים לית להו חתנות, נתגיירו אית להו חתנות. (יבמות עו.) \\ לאו מילתא היא דאמרי - דאוקימנא קרא בהיותם עובדי כוכבים דבהיותם עובדי כוכבים דבהיותם עובדי כוכבים לית להו חתנות אלא ודאי קרא בגרים כתיב ומשום קדושה היא ומדשרינן פצוע דכא בנתינה שמע מינה לאו בקדושתיה קאי. (רש"י יבמות עו.) \\ בהיותן עובדי כוכבים לית להו חתנות - והא דפריך בפ' אין מעמידין (ע"ז דף לו. ושם) בנותיהן דאורייתא נינהו דכתיב לא תתחתן בם אסיפא דקרא סמיך דכתיב בתו לא תקח לבנך וכן בשילהי האומר בקדושין (דף סח: ושם) לא גרסינן התם לא יהא לך ליקוחין בהן חיתון בהם דלשון זה משמע דמלא תתחתן דריש ור"ת הגיה לא יהא לך ליקוחין בהן דמלא תקח דריש כדפרישית ואיירי בנכריותן כדדרשינן כי יסיר לרבות כל המסירים דלא שייך בגירות. (תוד"ה בהיותן יבמות עו.) \\ דאמר קרא לא תחנם לא תתן להם חנייה בקרקע - דריש נמי מהאי קרא בסמוך שלא ליתן להם חונים וסתמא דמלתא מיירי בכולהו עובדי כוכבים וכן משמע בסוגיין בסמוך וקשה דהאי www.swdaf.com

לא תחנם בשבע אומות דוקא כתיב דכתיב (דברים ז) ונשל גוים רבים מפניך החתי וגו' וכתיב לא תכרות להם ברית ולא תחנם ולא תתחתן בם ובפרק הערל (יבמות דף עו.) מוקמינן ליה בשבע אומות דבגירותן לית להו חתנות וכתיב עוד בתריה בתך לא תתן . לבנו ואמרינן בספ"ק דיבמות (דף יז.) ובסוף האומר בקידושין (דף סח: ושם) דלרבנן . דלא דרשי כי יסיר לרבות כל המסירין לא ילפינן מהאי קרא שאר אומות למימר דלא תפסי בהו קדושין דהא האי קרא בז' אומות כתיב וכן לא תחיה כל נשמה וי"ל דודאי בכל הנך קראי איכא טעמא רבה דלא מצינן לאוקמינן אלא בז' אומות ולא תחיה כל נשמה ליכא לאוקמי בשאר אומות דבהדיא כתיב בהו והיו לך למס ועבדוך וכן כי יסיר לרבנן דלא דרשי טעמא דקרא סברא הוא לאוקמי בשבע אומות דמסירי טפי וכן לא תתחתן ליכא לאוקמי אלא בשבע אומות שהרי כל שאר אומות מותרין לבא בקהל בגירותן חוץ מאותם שאסר הכתוב מצרי עמוני ומואבי אבל מתנת חנם ונתינת חן . וחנייה אין שום טעם לחלק בין שאר עובדי כוכבים לז' עממים מיהו קשיא דכריתת ברית שכתוב אצל לא תחנם אי בשאר אומות איירי הכתיב (מלכים א ה) גבי שלמה וחירם מלך צור ויכרתו ברית שניהם ועוד דמשמע כל שאר אומות לא הוזהרו על כריתת ברית דהא בגבעונים כתיב (יהושע ט) בקרבי אתה יושב ואיך אכרות לך ברית משמע הא בשאר אומות מותר וי"ל דלא תכרות ברית נמי לא קאי אלא בשבע אומות וטעמא רבה איכא ועניינא דקרא נמי מוכח דכתיב ונשל גוים רבים ועצומים ממך מפניך החרם תחרימם לא תכרות להם ברית ואיכא למימר דכיון דבשעת כיבוש קיימי בלא תחיה שלא בשעת כיבוש קיימי באיסור כריתות ברית אי נמי משום דאדוקי בעבודת כוכבים טפי אבל שאר אומות לא. (תוד"ה דאמר עבודה זרה כ.)

מי שנתגייר משבעה עממין אינן אסורין מן התורה לבוא בקהל, והדבר ידוע שלא נתגיירו מהן אלא הגבעונים ויהושע גזר עליהם שיהיו אסורים לבא בקהל אחד זכרים ואחד נקבות, ולא אסר אותם אלא בזמן שיש מקדש שנאמר וחוטבי עצים ושואבי מים לבית נקבות, ולא אסר אותם אלא בזמן שיש מקדש שנאמר וחוטבי עצים ושואבי מים לבית אלקי, תלה הרחקתם במקדש. (רמב"ם איסורי ביאה יב,כב) \\ ונתינים - הנה בפ' הערל נתינים גזר דוד עליהם הדר אמר רבא לא תתחתן איירי בגיירותן אבל בגיותן לית בהו תתנות, ופסק הרמב"ם פי"ב מהא"ב כלישנא קמא וכל ז' אומות מותרים להתחתן בהם אחר שנתגיירו אלא נתינים שהם מז' אומות גזר דוד עליהם שלא יכנסו בקהל לעולם אחר שנתגיירו אלא נתינים שהם מז' אומות גזר דוד עליהם שלא יכנסו בקהל לעולם וליכא א"ד וכן הוא דעת רש"י כמ"ש ר"פ אלו נערות וכן הוא דעת המאור כמ"ש בפ'

In Parshat Ki-Teitzei, there is a more extensive list of individuals precluded from marrying into Klal Yisrael (קָהַל יִקוָק). "An offspring of an illicit relationship shall not be admitted into the assembly of God, even after ten generations they may not join the assembly of God. An Ammoni or a Mo'avi shall not enter into the assembly of God; even through the tenth generation none belonging to them shall enter into the assembly of God forever...You shall not abhor an Edomi, for they are your kin. You shall not abhor an Egyptian, for you were a stranger in their land. The children of the third generation who are born to them shall enter into the assembly of God."14 converts from any nation not explicitly mentioned by the Torah, who do not convert for alternative motives, are permitted to marry into the congregation of Yisrael immediately. Edomites and Egyptians who convert are held in abeyance for three years (they must marry within their own community), but then because of their relationship with Bnei Yisrael (family or host, respectively). they are granted a dispensation to marry into Klal Yisrael.

On the other hand, converts from Ammon and Mo'av, are permanently banned from marrying into Klal Yisrael. That means they are on par with or have the strictest sanctions of any other nation with regards to their ability to marry a member of Klal Yisrael. The Torah proffers a reason for this stringency. "It is because they did not meet you with bread and with water on the way (על־דַבֿר אֲשֵּׁר לֹא־קִדְמִוּ אֵתְכָםׂ בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדְּרֵךְ), when you came forth out of Egypt, and because they hired against you Bil'am the son of Be'or from P'tor of Aram Naharayim, to curse you...You shall not seek their peace nor their prosperity (לֹא־תִדְרָשׁ שׁלְמֵם וְטבַתָּם) all your days forever."15 Given this "minor" infraction, especially compared to the Egyptians and Edom, it seems a little extreme for

this to be the cause of their wholesale preclusion from marrying into Bnei Yisrael.

It is possible, though, that the following story could help enlighten the nature of this restriction. In Sefer Shmuel, the Navi records, during the reign of David HaMelech, that Eretz Yisrael was plagued with a three-year famine. When David inquired of God as to the cause of the famine, the response he received was, "It is because of Sha'ul and his bloody house, because he put to death the Givonim'...now the Givonim were not of Bnei Yisrael, but of the remnant of the Emori; and Bnei Yisrael had sworn to them; and Sha'ul sought to slay them in his zeal for Bnei Yisrael and Yehuda."16 David enquires of them as to what he could do to placate them and gain expiation for Bnei Yisrael, so that the famine would cease and the land would once again be blessed. Givonim respond that they were not interested in reparations, but rather they wanted revenge on Sha'ul and his offspring. 17 They asked that David hand over to them any descendant of Sha'ul so they could put them to death. David complied and handed them seven of Sha'ul's grandchildren, sparing only the grandson of Sha'ul, born to Sha'ul's son Yonatan, because of his close kinship and oath that he had with his dear friend Yonatan. The Givonim put all seven of them to death before God at the beginning of the barley harvest (בַּתַחַלָּת קְצֵיר שָערִים). The Gemara in Yevamot suggests that David banned marriage with the Netinim (Givonim) because of this incident. 18 When David sought to appease the Givonim, they were implacable and insisted on taking revenge on Sha'ul's descendants. David said there are three traits that characterize Bnei Yisrael; they are merciful (רחמנים), they are shamefaced (ביישנין), and they perform acts of kindness (וגומלי חסדים). Anyone lacking these qualities is not worthy of joining Bnei Yisrael. Therefore, he banned the Givonim, who were

3

3

הערל אבל לדעת הרמב"ן והרשב"א הלכתא כלישנא בתרא דרבא ואסורים כל ז' אומות ונתינים מדאוריית' אלא הבנים שנולדו אחר שנתגיירו מותרים ובנים מנתינים אסורים מחמת גזירת דוד ור"ת ס"ל ג"כ כשיטה זו דאסורים מדאוריית' אלא ס"ל גזירת דוד היה על השיעבוד וכל אלו דקחשיב היינו אפילו נתגיירו אסורים אלא בסעיף ה' מ"ש וישראל הבא על אחת מאלו וא' מאלו וכו' איירי בגיותן אז הולד כמותה גם י"ל דאיירי שם נמי בגירותן כשישראל בא על אחת בגיותן /בגירותם/ אז הולכים אחר הפגום והוא פגום: (בית שמואל אבן העזר ד,א)

לא־יָבְא מַמְזֶר בּקְהָל יְקֹוּק גָּם דְּוֹר עֲשִירִי לא־יָבא לוֹ בִּקְהַל יְקֹוּק: לְא־יָבְא עַמּוֹנְי וּמוֹאָבִי בּקְהַל יְקֹוּק גָּם דְּוֹר עֲשִירִי לא־יָבָא לָהָם בְּקְהַל יְקוֹק גָּד־עוֹלֶם:...לְא־תְתַעֵב אֲדֹמִי כִּי בְּקְהַל יְקוֹק עָד־עוֹלֶם:...לְא־תְתַעֵב אֲדֹמִי כִּי אָחָר הָוּא לא־תְתַעַב מִּצְּרִי כִּי־בָּר הָיִיִּתְ בְאַרְצְוֹ: בָּנִים אֲשֶׁר־יִוְּלְדָוּ לְהֶם דְּוֹר שְׁלִישִׁי יָבְא לָהָם בְּקְהֵל יְקוֹק: (דברים כג,ג-ט) לְהַם בְּקְהֵל יְקוֹק: (דברים כג,ג-ט)

ינר בְּבַר אֲשֶׁר לֹא־קְדְמָוּ אֶתְּכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמְּצְרֵים וַאֲשֶׁר שְׁכַּר עַלֵּיךְ אֶת־בִּלְעֶם בָּן־בְּעוֹר מִפְּתוֹר אָרָם נַחֲרֵים לְקַלְךֵ: וְלִא־אָבָה יְקוֹק אֶלֹקֶיךְ: לֹא־תִדְרִשׁ שְׁלֹמֶם וַיַּרֵפֶר יְקוֹק אֶלֹקֵיךְ לְבָּ אֶת־הַקְּלָלֶה לִבְרָכֶה כִּי אֲהֵבְךָּ יְלַוֹק אֱלֹקֶיךְ: לֹא־תִדְרִשׁ שְׁלֹמֶם וְטַבְתָם כָּל־יָמֶיךְ לְעוֹלֶם: (דברים כג,ה-ז)

וְיַהְיֹ רְעַבֵּ בִּימֵּי דָוֹדְ שָׁלָשׁ שְׁנִים שָׁנָה אַחֲרִי שְׁנָה וְיִבְקֵשׁ דְּזֶד אֶת־פְּנֵי יְקֹוֶקְ ס וַיְּאמֶר יְקֹוֹקְ שְׁלֵשׁ שְׁנִים שְׁנָה אַחֲרֵי שְׁנָה וְיִבְקֵשׁ דְּזֶד אֶת־פְּנֵי יְקֹוֶקְ ס וַיְּאמֶר יְקֹוֹקְ אֶל־שְׁאוּל וְאֶל־בֵּית הַדָּמִים עַל־אֲשֶׁר־הַמִּית אֶת־ הַגּבְענִים: וַיְּקְרֵא הַמֶּלֶּר לְּגְּבְענִים וַיִּאמֶר אֲלִיהֶם וְהַבְּשׁ אֲלִיהֶם וְהַבְּענִים וְיִאמֶר וֹיִבְּשְׁ שְׁאוּל וְאֶל־בְּיִת הַּנְּאַתְר הָמָּתְ לְבָּבְייִשְׁרָאֵל וִיהוּדְה: וַיִּאמֶר דְּוִדֹּ אֶל־הַבְּענִים מָה אֶעֲשֶׁה וְיָבְּשׁ שְׁאוּל וְהַבְּיִבְּישׁ בְּקְבֹּאתְוֹ לְבְּיִי יִשְּׂרָאֵל וְיהוּדְה: וַיִּאמֶר דְּוִדֹּ אֶל לְהַבְּענִים מָה אֶעֲשֶׁה לָכֶם: לָבֶם וּבְּמָה אָכַפִּר וּבְרָכִּוּ אָשְׁ לְּהָבְּענִים וְיִאמֶר שְׁיִבְּאָל וְיָּאמֶר מָה־אָתֶם אמְרִים אָעֲשֶׁה לָכָם: שְׁאָלוֹן וְעִם־בִּיתוֹ וְאֵין לְנִה אָשֶׁר בְּלָּה הְאִישׁ אֲשֶׁר בְּלָנוּ וַאֲשֶׁר דְּמָה־לָנָם וַיִּאמְר אָל־הַמְּלֶּךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר בְּלָנוּ וַאֲשֶׁר דְּמָה־לָנָם וְהַאְל וְעִם־בְּלוֹן מָהְרִיצֵב בְּכְל־גָּבְל יִשְּׁרְאָן וִיִּאמֶר וְיִבְּבְּע בְּיִר בְּנִילְ הָאִישׁ אֲשֶׁר בְּנָב וְיִבְּבְּע וְּחָבְיִּבְּע הְיִרִים בְּתְרִים אָּעְרִים בְּבְּל יִשְׁרְבָּל וְיִבְּבְּע בְּיִּר הְּתָּבְּיל הְאָר בְּיִבְּיִי הְוֹוֹ בְּבְענִים בְּיּר הְעָּבְּיבְּתְנִים בְּתְּר בְּבָּל יִשְּרְבְּל בְּענִים בְּיִבְּע וְּהְנָם בְּבְּלִים בְּיִים בְּעְרָבְאָל בְּעְבִים בְּבְלּים בְּבְּלְים בְּיִבְּעְיִים בְּבְּל בְּענִים בְּיִבְּיל בְּעִיבְּם בְּיִבְּעְבְּים בְּיִבְּבְעְבְּים בְּיִבְּבְּיִים בְּבְּער בְּיִבְּבְענִים בְּבְּער בְּיִבְּעְבְּים בְּיִבְּעְיִבְּבְענִים בְּבְּבְענִים בְּבְּבְּילְים בְּיִבְּעְיִבְּים בְּיִבְּעְבְּיִים בְּיִבְּעְבְּיִים בְּיִבְּעְבְים בְּיִבְּעבְיוֹבְּבְער בְּיבּרְיבְיבְּיבְּיבְער בְּיבְבְער בְּיבְּבְעוֹים בְּיבְּבְער בְּיבְבְייִבְּעְיּבְייִים בְּעְבְּבְּבְּער בְּעְבְים בְּבְבְּער בְּבְּייבְּער בְּער בְּיְבְּבְער בְּיבּבְער יִּבְּיוּבְּעְבְּים בְּבְּער בְּעְבְּער בְּיבּבְער יִבְּיבְּער בְּער בְּעְבְּים בְּיוֹבְים בְּבְּער בְּבְּער בְּער בְּבְּער בְּבְּער בְּעְבְּיבְבְעוֹים בְּבְבְעְים בְּבְּבְעוֹבְם בְּיִים בְּיבְּבְעוּבְּים בְּבְּער בְּיִבְ

[ָ]תַּן־לָנוּ שָׁבְּאָה אָנָשִׁים ׁ מִבָּנִּיו וְהוֹקַעְנוּם ֹלִיקּוֹּקְ בְּגְבְעַת שָׁאָוּל בְּחָיר יְקֹוֶקְ ס וַיִּאמֶר הַמֶּלֶךְ אָנִי אָתֵּן: וַיַּחְמָּל הַמֶּלֶךְ עַל־מְפִּי־בְשֶׁת בְּן־יְהוֹנְתָן בְּן־שָׁאֵוּל עַל־שְׁבַעֵּת יְקוֹּקְ אֲשֶׁר בְּינֹתְם בֵּין דָּוֹד וּבֵן יְהוֹנְתָן בָּן־שָׁאִוּל: וַיִּקְח הַמֶּלֶךְ אֶת שְׁיַב בְּנֵי רְצְפֵה בַת־שָׁאוּל אֲשֶׁר יְלְדָה לְשִׁלְרִאֵּל בְּן־ אֶת־ אַרְמֹנִי וְאֶת־מְפְבָשֶׁת וְאֶת־חָמֵשְׁת בְּנֵי מִיכָל בַּת־שְׁאוּל אֲשֶׁר יְלְדָה לְעַדְרִאֵּל בְּן־ בַּרְזֵלִי הַמְּחֹלְתִי: וַיִּתְנָם בְּיָד הַגִּבְענִים וַיֹּקִיעָם בָּהָר ֹלְפְנֵי יְקוֹקְ וַיִּפְלוּ שְׁבִעָּה ' יָחָדְ וְהַמָּה הַמְתֹּוּ בִּימֵי קְצִיר בָּרְאשׁנִּם בְּתְחַלֶּת קְצִיר שְּעֹרִים: (שמואל ב כא,א-ט)

חלומ בין קבן קרוק לא לא בי, מיד: ויבקש דוד את פני ה'. מאי היא? אמר ריש לקיש: אמר: אין הדבר תלוי אלא בי, מיד: ויבקש דוד את פני ה'. מאי היא? אמר ריש לקיש: ששאל באורים ותומים. מאי משמע? א"ר אלעזר: אתיא פני פני, כתיב הכא: ויבקש דוד את פני ה', וכתיב התם: ושאל לו במשפט האורים לפני ה'. ויאמר ה' אל שאול ואל בית הדמים על אשר המית הגבעונים, אל שאול - שלא נספד כהלכה, ואל בית הדמים - על אשר המית הגבעונים? אלא מתוך שהרג - על אשר המית הגבעונים? אלא מתוך שהרג נוב עיר הכהנים שהיו מספיקין להם מים ומזון, מעלה עליו הכתוב כאילו הרגן. קא תבע אל שאול שלא נספד כהלכה, וקא תבע על אשר המית הגבעונים? אין, דאמר ריש לקיש, מאי דכתייב: בקשו את ה' כל ענוי ארץ אשר משפטו פעלו? באשר משפטו שם אול (במשר מומי) מולי (במשר מומי)

¹⁸ נתינים - דוד גזר עליהם, שנאמר: ויקרא המלך לגבעונים ויאמר אליהם והגבעונים לא מבני ישראל המה וגו'. מאי טעמא גזר עלייהו?...אמר, שלשה סימנים יש באומה זו: הרחמנים, והביישנין, וגומלי חסדים; רחמנים, דכתיב: ונתן לך רחמים ורחמך והרבך; ביישנין, דכתיב: בעבור תהיה יראתו על פניכם; גומלי חסדים, דכתיב: למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו וגו', כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באומה זו. (יבמות עח:-עט.) \\ הרחמנים כו' - והני גבעונים כיון דלא מרחמי אינן ראויין לידבק בהן מיד גזר עליהן דוד לכך נאמר והגבעונים לא מבני ישראל המה. (רש"י יבמות עט.)

merciless, from being able to marry Bnei Yisrael. Similarly, with regards to Amon and Mo'av, their inability to demonstrate basic decency, mercy (רחמנים) and provide kindness (חסר), those traits that define Bnei Yisrael, to their "brethren" in their time of need deemed them unworthy of joining Bnei Yisrael even after conversion.

From the Torah and the Navi, 19 it would seem that the ban on the people of Mo'av and Amon from entering the assembly of God (לא־יַבָא לַהָם בַּקָהַל יַקוֹק עד־עוֹלַם) is a complete and all-encompassing On the other hand, the Oral tradition indicates that there might be some exceptions to this rule. In codifying this law, the Mishna states, "Ammoni and Mo'avi (converts) are prohibited (from entering into the congregation and marrying a woman who is from Bnei Yisrael), and their prohibition is eternal. However, their female counterparts permitted immediately." are Explicating on the Mishna, the Gemara in Yevamot relates a story of a conversation between Sha'ul and his men as to the worthiness of David to join the ranks of leadership of Bnei Yisrael. Their discussion revolved around his strength and prowess, but quickly turns to the fact that David descended from Rut HaMo'avia (וֹרוּת הַמּוֹאֶבְיָה) which should have disqualified him from joining the assembly of God.²⁰ It is similar to Chazal's understanding as to the reason Ploni Almoni demurs from redeeming the field of Machlon and marrying his wife Rut "for lest I impair my inheritance (פֶּן־אַשָּׁחָית אֶת־נַחֱלַתָּי)."²¹ As Rashi notes, "lest I cause a blemish in my offspring (פגם בזרעי)" through illicitly marrying a Mo'avi woman.²² A legal disagreement ensues as to whether the restriction on Amon and Mo'av is a wholesale ban or whether, possibly, Amoni and Mo'avi women are excepted from the restriction. Those that advocate for the exception fall into two camps. There are those that suggest that it is

simply an Oral tradition from Moshe at Har Sinai that women were not included in the proscription (עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית). Whereas. there are those that believe that it is derived from the verses of the Torah. They explain that it can be gleaned from the reason for the prohibition that is explicitly recorded in the verse. It is "because they did not meet you with bread and with water on the way, when you came forth out of Egypt (על־ דַבֿר אַשַּׁר לא־קדמוּ אַתְכָם בַּלַחָם וּבַמַּיִם בַּדְּרֵךְ:^{′15} it is the way of a man to go forth to meet guests, but it is not the way of a woman to go forth."23 Therefore, females were not included in this prohibition. In either case, whether this is the primary reason for the exemption or whether it serves as background as to the reason for the Oral tradition, it indicates the women were not guilty of demonstrating these unacceptable character traits and therefore they were not restricted from marrying into Bnei Yisrael upon conversion.

This could then explain the Megilla's emphasis on the exceptional behavior of Rut. demonstrating how Rut, a Mo'avi woman, displays remarkable character traits that are generally assumed to be the purview of Bnei Yisrael. In some sense, the Megilla is justifying the Torah's preclusion of Mo'avi women who convert from this restriction by indicating that the reason for their banishment is not applicable to them as can be seen from Rut HaMo'avia's behavior. If a lack of mercy, kindness and humility is the basis of their ban (עַל־דָּבַּר אֱשֵּׁר לֹא־קָדָמָוּ אָתֶכֶם בּלַּחֶם וּבַמַּיִם בַּדְּרֵךְ), the women of Amon and Mo'av, at least those that are sincere converts, do not possess these negative qualities. Quite the opposite, they actually excel in these character traits. That is possibly why there is a constant emphasis in the Megilla to identify Rut as a Mo'avia. It is also no coincidence that Na'omi and Rut return to Beit Lechem at the beginning of the

וּהַמֶּלֶּךְ שְׁלֹמֹה אָהָב נָשִׁים נָּכְרָיֶּוֹת רֶבּוֹת וְאֶת־בְּת־פְּרְעָה מוֹאֲבִיְּוֹת עַמְנִיּוֹת אֶדְמִיֹּת צֵדְנִיְּת חִתִּיְּת: מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אֲמַר־יְקוֹק אֶל־בְּנֵי יִשְׁרָאֵל לְא־תָבְאוּ בָּהֶם וְהֵם לֹא־ יָבְאוּ בָּכֶּם אָכֵן יָשִוּ אָת־לְבַבְּבָּם אָחֵרִי אַלֹהְיהֵם בְּהֵם דְּבֵק שְׁלֹמִה לְאָהַבָּה: (מלכים א יא,א-ב)

יָצָן ־צָּי אֶינּר וְּבַּיּבֶּט בַּיְנָיֵבֶ בְּיֵלֶם בְּעָבּי וְצָּין לְינָעֲמֵי וַתְּקְרֶאנֶה שְׁמוֹ עוֹבֵׁד הָוּא אֲבִי־יִשִּׁי אֲבִי 1º2 וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנָוֹת שֵׁם לֵאמֹר יֻלַד־בֵּן לְנָעֲמֵי וַתִּקְרֶאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵּד הָוּא אֲבִי־יִשִּׁי אֲבִי דָוִד: (רות ד,יז)

²¹ וַצְּאֶמֶר בַּעִז בְּיוֹם־קְנוֹתְךָ הַשְּׁדֶּה מֵיִד נָעֲמֵי וְמֵאֵת רָוּת הַמּוֹאֲבְיָה אֲשְׁת־הַמֵּת ׁ קְנִיתָה לְהָקִים שָׁם־הַמֵּת עַל־נַחָלְתִּוֹ: וַיִּאמֶר הַגֹּאֵל לְא אוּכַל־לְגָאֶל־לִי פָּן־אֲשְׁחֵית אֶת־נַחָלְתֵי בָּאֵל־לָךְ אַתָּה אֶת־גָּאֶלְתִי כִּי לֹא־אוּכֵל לְגָאָל: (רות ד,ה-ו)

²² פן אשחית את נחלתי - זרעי כמו (תהלים קכז) נחלת ה' בנים לתת פגם בזרעי שנאמר (דברים כג) לא יבא עמוני ומואבי וטעה בעמוני ולא עמונית: (רש"י רות ד,ו)

²³ מתני'. עמוני ומואבי אסורים ואיסור איסור עולם, אבל נקבותיהם מותרות מיד. מצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות, אחד זכרים ואחד נקבות, ר"ש מתיר את הנקבות מיד. א"ר שמעון: ק"ו הדברים, ומה אם במקום שאסר את הזכרים איסור עולם

ואדומי אינם אחרום אלא עד שלשה דורות, אחד זכרים ואחד נקבות, ר"ש מתיר את הנקבות מיד. א"ר שמעון: ק"ו הדברים, ומה אם במקום שאסר את הזכרים איסור עולם התיר את הנקבות מיד, מקום שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות - אינו דין שנתיר את הנקבות מיד! אמרו לו: אם הלכה - נקבל, ואם לדין - יש תשובה. אמר להם: לא כי, הלכה אני אומר. גמ'. מנא ה"מ? א"ר יוחנן, דאמר קרא: וכראות שאול את דוד לא כי, הלכה אני אומר. גמ'. מנא ה"מ? א"ר יוחנן, דאמר קרא: וכראות שאול את דוד נפשר המלף אם ידעתי, ולא ידע ליה? והכתיב: ויאהבהו מאד ויהי לו נושא כלים! אלא אפור המלף אם ידעתי, ולא ידע ליה? והכתיב: והאיש בימי שאול זקן בא באנשים, אמבוה קא משאיל. ואביו לא ידע ליה? והכתיב: והאיש בימי שאול זקן בא באנשים, ואמר רב ואיתימא רבי אבא: זה ישי אבי דוד, שנכנס באוכלוסא ויצא באוכלוסא! ה"ק שאול: אי מפרץ אתי, אי מזרח אתי? אי מפרץ אתי - מלכא הוי, שהמלך פורץ לעשות www.swdaf.com

דרך ואין ממחין בידו, אי מזרח אתי - חשיבא בעלמא הוי. מ"ט אמר ליה שאל עליה? דכתיב: וילבש שאול את דוד מדיו - כמדתו, וכתיב ביה בשאול: משכמו ומעלה גבוה מכל העם. א"ל דואג האדומי: עד שאתה משאיל עליו אם הגון הוא למלכות אם לאו, . שאל עליו אם ראוי לבא בקהל אם לאו. מ"ט? דקאתי מרות המואביה. א"ל אבנר, תנינא: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית. אלא מעתה, ממזר - ולא ממזרת! ממזר כתיב, מום זר. מצרי - ולא מצרית! שאני הכא, דמפרש טעמא דקרא: על אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, דרכו של איש לקדם, ולא דרכה של אשה לקדם. היה להם לקדם אנשים לקראת אנשים, ונשים לקראת נשים! אישתיק. מיד: ויאמר המלך שאל אתה בן מי זה העלם, התם קרי ליה נער, הכא קרי ליה עלם! הכי קא אמר ליה: הלכה נתעלמה ממך, צא ושאל בבית המדרש. שאל, אמרו ליה: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית. אקשי להו דואג כל הני קושייתא, אישתיקו. בעי לאכרוזי עליה, מיד: ועמשא בן איש ושמו יתרא הישראלי אשר בא אל אביגיל בת נחש, וכתיב: יתר הישמעאלי! אמר רבא: מלמד, שחגר חרבו כישמעאל ואמר: כל מי שאינו שומע הלכה זו ידקר בחרב, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית. ומי מהימן? והאמר רבי אבא אמר רב: כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא, אם קודם מעשה אמרה - שומעין לו, ואם לאו - אין שומעין לו! שאני הכא, דהא שמואל ובית דינו קיים. מכל מקום קשיא! הכא תרגמו: כל כבודה בת מלך פנימה. במערבא אמרי, ואיתימא ר' יצחק, אמר קרא: ויאמרו אליו איה שרה אשתך וגו^י. כתנאי: עמוני - ולא עמונית, מואבי - ולא מואבית, דברי רבי יהודה; רבי שמעון אומר: על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים - דרכו של איש לקדם וכו'. (יבמות עו:-עז.)

שבועות

barley harvest (שְּׁעֵרְים בְּתְחֵלֵּת קְצִיר). The Megilla is contrasting the behavior of two people who joined B'nei Yisrael, Rut HaMo'avia, who acts with mercy and kindness, and the Givonim, who are hard-hearted and merciless; one of whom is invited to join Bnei Yisrael and the other who is precluded from marrying into Bnei Yisrael.

While this is a compelling explanation, it does leave a difficulty with regards to the Egyptians. There too, we find the Egyptian woman acting against the grain and displaying qualities, such as mercy and kindness, normally associated with Bnei Yisrael. If the midwives, Shifra and Pu'a, were Egyptian, then they were instrumental in saving the male children of Bnei Yisrael from Paraoh's death warrant.²⁴ One could dismiss this by simply suggesting, as is Chazal's view, that the midwives were from amongst Bnei Yisrael. The more problematic example is the actions undertaken by the daughter of Paraoh in order to extricate baby Moshe from the water. The Torah specifically states that she had mercy on him (וַתַּחְמֵּל עלִיוּ) and despite knowing that he was a Jewish child, she rescues him, defying here father's decree (See Parshat Shmot – Righteous Women).²⁵ Her actions save the future, most illustrious leader of Bnei Yisrael similar to the way that Rut's actions make here the progenitor of the Davidic dynasty. Nevertheless, the Mishna in Yevamot states, "Egyptian and Edomi (converts) are prohibited (from entering into congregation and marrying a member of Bnei Yisrael) only for three generations, both males and females. Rabbi Shimon renders permitted Egyptian and Edomi females immediately..."23 While Rabbi Shimon provides a logical reason (and a tradition) for his dissent, it is very possible that the actions of the daughter of Paraoh are hovering in the background of his opinion; especially since Rabbi Shimon is the proponent of explaining and utilizing the reason for the Torah's commandments to define the nature of the Mitzva

(דרשינן טעמא דקרא).²⁶ For those that disagree with Rabbi Shimon, why is the law regarding the Amoni and Mo'avi women different from that for the Egyptian women?

The answer might be associated with the nature of the kindness performed. While the daughter of Paraoh does display the character trait of mercy, her intent in saving the baby is not to return him to his birth mother, but rather to take him for herself as a child.²⁵ One could define it as a selfish kindness or mercy. On the other hand, the actions of Rut HaMo'avia are completely altruistic; she is a paradigm of selfless kindness and mercy. That very well may be why the daughter or Paraoh only merited to rescue the savior of Yisrael, whereas, Rut literally gave birth to the Davidic dynasty. The blessing of giving birth and raising a young infant is an act of tremendous giving and selflessness and befits a woman who acts in such a manner. Her selflessness permeates the entire Megilla and leads to the revival from bleakness for Na'omi and herself. Rut's unconditional and unrelenting love and care and her unwavering loyalty breathe life into Na'omi and eventually grant them a child who ensures their continuity and place in history. In essence, the character traits displayed by Rut HaMo'avia and described in great detail throughout the Megilla "justify" the Torah's position with regards to the Mo'avi women. More importantly, they challenge us to emulate her behavior since she is the paradigm of altruism and defines for us the nature of the inherent traits that are associated with being a member of the assembly of God (קהַל יָקוֹק). It is selfless mercy (רחמנים), humilty (ביישנין) and kindness (וגומלי חסדים).

Shabbat Shalom and Chag Sameach

לעילוי נשמת הנרצחים ז"ל בארץ ישראל, לרפואה שלימה לפוֹצועים, לגאולה קרובה לנעדרים ולשבוים, והצלחה ושמירה ובשורות טובות וישועות ונחמות לכל כלל ישראל ובמיוחד לחיילי צה"ל העומדים על משמר ארצנו וערי אלקינו

5

שמות. מֶלֶךְ מִצְלַיִם לַמְיַלְּדָת הָעבְרְיֻּת אֲשֶׁר שֵׁם הָאַחַת שָׁפְרָה וְשֵׁם הַשַּׁנִית פּוּעָה: (שמות בּיַּאָלַר מָצְלַיִם לַמְיַלְּדָת הָעבְרְיֻּת אָשֶׁר שֵׁם הָאָחַת שָׁפְּרָה וְשֵׁם הַשַּׁנִית פּוּעָה: (שמות א.טו)

²⁶ א"ר יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי, אמר קרא: כי יסיר את בנך מאחרי, בנך מישראלית קרוי בנך, ואין בנך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה. אמר רבינא, ש"מ: בן בתך הבא מן העובד כוכבים קרוי בנך. לימא, קסבר רבינא: עובד כוכבי' ועבד הבא על בת ישראל - הולד כשר! נהי דממזר לא הוי, כשר נמי לא הוי, ישראל פסול מיקרי. האי בשבעה אומות כתיב! כי יסיר - לרבות כל המסירים. הניחא לרבי שמעון, דדריש טעמא דקרא, אלא לרבנן מנא להו? מאן תנא דפליג עליה דרבי יוסי ברבי יהודה? רבי שמעון היא. (יבמות כג. והרבה עוד)